

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler:
Tone Li Sandvik
Epost:
tone.li.sandvik@forbrukerradet.no

Vår dato:
31.10.2014

Vår referanse:
14/3912 - 3

Deres dato:

Deres referanse:

Forbrukerrådets svar på høring om forslag endringer i valgloven og valgforskriften

Vi viser til høringsnotat datert 03.07.14 med frist for kommentarer til Kommunal- og moderniseringsdepartementet 31.10.14.

Forbrukerrådet arbeider for økt forbrukerinnflytelse i samfunnet og ønsker å bidra til en forbrukervennlig utvikling og fremme tiltak som kan bedre forbrukernes stilling.

Forbrukerrådet støtter flere av virkemidlene departementet foreslår i høringsnotatet, men opplever at det på noen punkter må stilles strengere krav enn det som er foreslått. Flere av de foreslåtte endringene innebærer mer veiledning. Mer veiledning kan ha positiv effekt, men tiltak som endring av forskrift, strengere krav til etterlevelse av gjeldende regelverk, og strengere krav til rapportering og oppfølging når stemmesedler som har kommet for sent, er også nødvendig.

Forbrukerrådet legger til grunn at når en innbygger har avlagt stemme innenfor reglene for valgavviklingen, så skal vedkommendes stemme telle. Forbrukerrådet oppfatter departementets uttalelse om «At forhåndsstemmer kommer for sent frem er dessverre ikke til å komme bort fra», som uakseptabel.

Minst 1653 stemmer kom ikke frem i tide ved stortingsvalget i 2013. Forbrukerrådet mener det er bekymringsfullt at for sent innkomne forhåndsstemmer ikke har blitt rapportert, og at departementet ikke vet hvor mange forhåndsstemmer som ikke har kommet frem. Det er svært viktig å få endringer på plass slik at velgere ved fremtidige valg ikke opplever at deres forhåndsstemmer blir forkastet fordi de har kommet for sent frem.

Om departementets forslag:

1. Endre lovfestet frist for avleggelse av forhåndsstemmer.

Forbrukerrådet støtter departementets vurdering om at man bør være varsom med å gjøre endringer som griper inn i velgernes adgang til å avlegge stemme. Forbrukerrådet støtter departementets vurdering om at det kan være uheldig å endre lovfestet frist for avleggelse av forhåndsstemmer.

2. Endre lovfestet frist for godkjenning av forhåndsstemmer

Forbrukerrådet ser positivt på forslaget om å forlenge den lovfestede fristen for mottak av forhåndsstemmer. Det er etter Forbrukerrådets vurdering en langt større demokratisk utfordring at forhåndsstemmer ikke kommer frem i tide, enn at endelig valgresultat kan komme noe senere enn i dag.

3. Forskriftsfeste rutiner for forsendelse av forhåndsstemmer

Forbrukerrådet stiller seg positiv til at regelverket klargjøres på dette punkt, slik at man øker sjansen for at forhåndsstemmene kommer frem til riktig sted i tide. I tillegg til tydeligere krav til hvordan forhåndsstemmer skal pakkes og sendes, så bør det legges opp til at de sendes på den raskeste og sikreste måten som er mulig.

4. Informasjon og veiledning

Stemmer avgitt utenriks er overrepresentert blant stemmene som ikke har kommet frem. Her må det kraftige forbedringer til, og Forbrukerrådet er derfor usikker på om virkemidlene som er foreslått overfor Utenriksdepartementet er sterke nok. Etter Forbrukerrådets oppfatning bør Utenriksdepartementet rapportere hva som gjøres fra deres side for å sikre at ingen forhåndsstemmer avgitt på utenriksstasjon går tapt.

Forbrukerrådet mener det bør ligge på departementet, ikke hver enkelt kommune, å avklare frister med Posten for å sikre tidsnok forsendelse av forhåndsstemmer.

5. Registrering og rapportering av for sent innkomne forhåndsstemmer

Kommunene må pålegges å registrere antall forhåndsstemmer som kommer for sent til at de blir talt opp. Det bør også registreres hvor disse forhåndsstemmene er sendt fra, slik at tiltak kan settes inn overfor utenriksstasjoner eller kommuner som har sendt forhåndsstemmer som ikke har kommet frem i tide.

Forbrukerrådet er positiv til at det ved valget i 2015 skal gjennomføres en evaluering som skal se nærmere på bakgrunnen for at forhåndsstemmer kommer frem for sent.

Forbrukerrådet legger til grunn at det offentlige fra og med valget i 2015 klarer å sende forhåndsstemmene til riktig adressat, og innen fastsatte frister.

Vennlig hilsen
FORBRUKERRÅDET

Anne Haabeth Rygg
fagdirektør offentlige tjenester og
samferdsel

Tone Li Sandvik
rådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.